
Brystkreftdødelighet i Norge og England

KORRESPONDANSER

AAGE TVERDAL

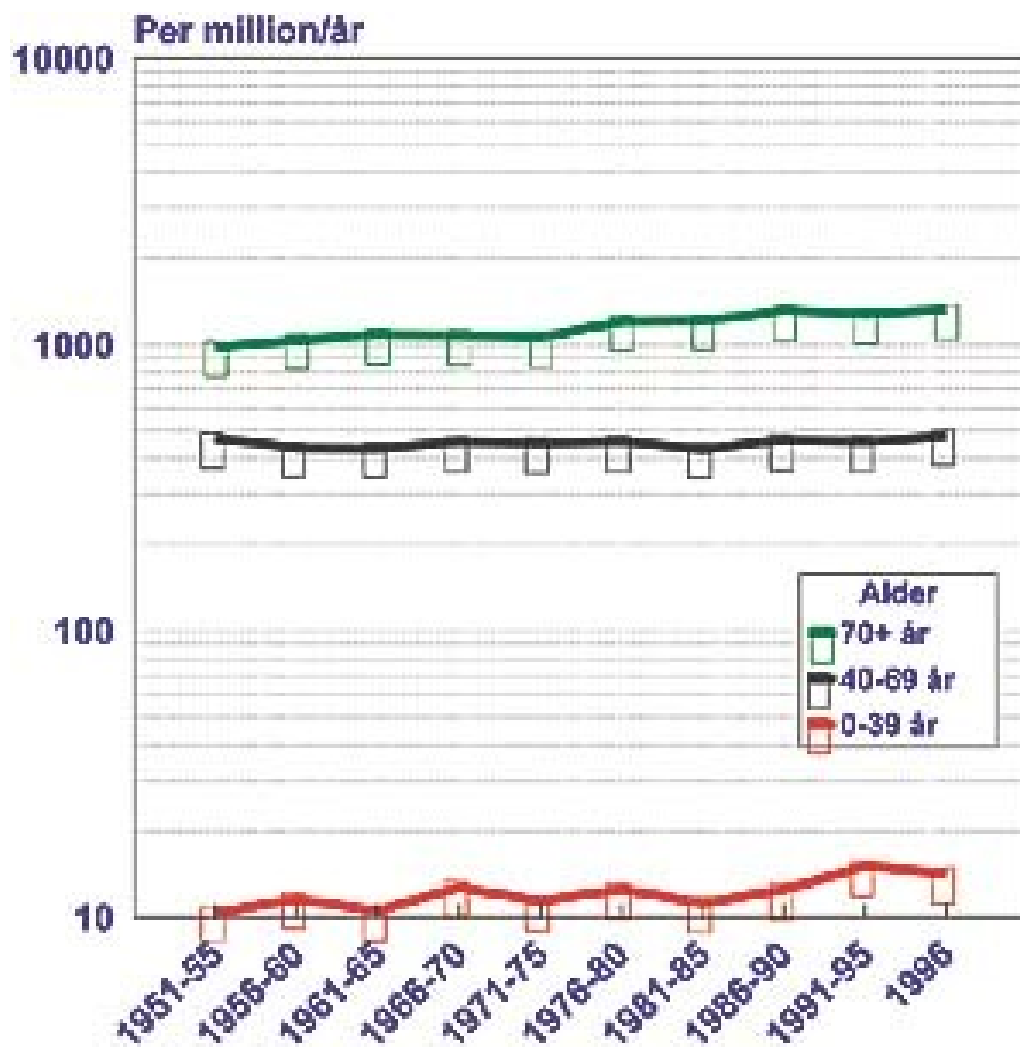
Statens helseundersøkelser

I et leserbrev til *The Lancet* viser Peto og medarbeidere at dødeligheten av brystkreft i tiårsperioden 1987 – 97 sank for personer i alderen 20 – 49, 50 – 69 og 70 – 79 år med 22 %, 22 % og 12 % i England (169 til 131, 1 015 til 790 og 1 576 til 1 391 per million kvinner) (1). For aldersgruppen 50 – 69 år presenterer de en kurve som viser at dødeligheten steg jevnt fra ca. 1950 til ca. 1987, da oppgangen brått ble avløst av en tydelig nedgang.

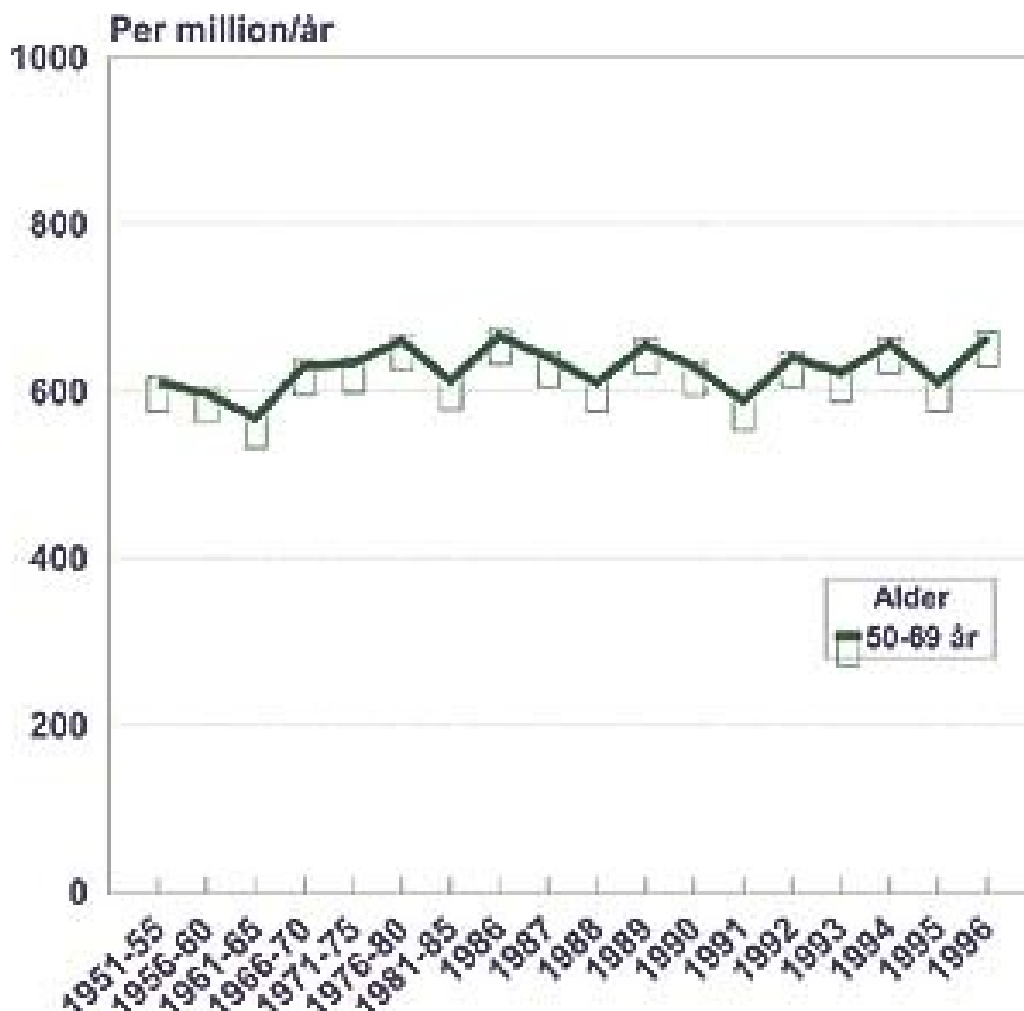
I Norge har det vært en svak økning i dødeligheten siden 1951, beregnet til 1 % stigning for hvert tredje år. Figur 1 viser at stigningen har vært mest uttalt i alderen 0 – 39 og 70+ år. I alderen 40 – 69 år har dødeligheten vært ganske konstant. Testing gir imidlertid ikke signifikant forskjellig tidsutvikling i de tre aldersgruppene.

I figur 2 er dødeligheten i alderen 50 – 69 år tegnet for femårsperioder frem til og med 1985 og deretter for hvert enkelt år. Ratene er beregnet som det aritmetiske gjennomsnittet av dødeligheten i hver femårs aldersgruppe, slik det er gjort hos Peto og medarbeidere (1). Dødelighetsstatistikken foreligger ultimo august 2000 kun til og med 1996. Så langt er det ingen tegn på en nedgang i dødeligheten. Utover kontrasten i tidsutviklingen mellom Norge og England er det verdt å merke seg nivåforskjellen. Dødeligheten i England i alderen 50 – 69 år synes nå raskt å nærme seg det nivået som Norge mer eller mindre har ligget på i 45 år.

Kvalitetssikringen mot Kreftregisteret gir liten grunn til å bestride validiteten av de norske tallene. Leserinnleggene etter leserbrevet til Peto og medarbeidere gir heller ingen grunn til å betvile de engelske tallene, i hvert fall ikke i alderen under 70 år.

Figur 1 Dødelighet av brystkreft blant kvinner. Aldersjusterte rater

Figur 2 Dødelighet av brystkreft blant kvinner i alderen 50 – 69 år, beregnet som gjennomsnittet av ratene i femårs aldersgrupper

Peto og medarbeiderne mener at den plutselige nedgangen skyldes endringer i den måten brystkreft oppdages på og behandles (1). Debatten i kjølvannet av leserbrevet har blant annet dreid seg om årsakene til nedgangen (2, 3) og om hvorvidt insidens og overlevelsesrater i det hele tatt bør benyttes som supplement til dødelighetsrater når det foretas sammenlikninger over tid og sted (4). I et svar på disse hevder Peto blant annet at et vesentlig bidrag til nedgangen i dødeligheten kommer fra den utstrakte bruk av hormonbehandling, spesielt bruk av Tamoxifen for pasienter med en primærtumor som er østrogenreseptorpositiv (5).

Fremtiden vil vise om dødeligheten av brystkreft snur i Norge. Hvis så skjer, vil det nå bli vanskelig å skille effekten av mammografiscreening fra andre effekter, i hvert fall for de aldersgrupper som inngår i screeningprogrammet.

LITTERATUR

1. Peto R, Boreham J, Clarke M, Davies C, Beral V. UK and USA breast cancer deaths down 25 % in year 2000 at ages 20 – 69 years. *Lancet* 2000; 355: 1822.
2. Goodare H. Trends in breast cancer incidence, survival, and mortality. *Lancet* 2000; 356: 591.

3. Pujol H. Trends in breast cancer incidence, survival and mortality. *Lancet* 2000; 356: 591 – 2.
 4. Coleman MP. Trends in breast cancer incidence, survival, and mortality. *Lancet* 2000; 356: 590.
 5. Peto R. Trends in breast cancer incidence, and mortality. *Lancet* 2000; 356: 593.
-

Publisert: 20. september 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.